

Posudek bakalářské práce Jany Položijové Románové adaptace pro mládež

Bakalářská práce Jany Položijové se zabývá literárních adaptací Julese Verna; primárně se soustředuje na jeden z možných typů adaptací, který má za cíl takzvaně přiblížit dílo, která se hlavně jazykově a stylisticky jeví jako zastaralé. Práce tedy směřuje k problematice literatury pro děti a mládež, je docela pozoruhodným příspěvkem do debaty, která často velmi problém zjednodušuje zvláště s často neopodstatněnými předpoklady o chování dětí. Práce také nastoluje velmi závažný problém, který je v práci přítomen implicitně: zda je literatura pro děti a mládež jen jakousi jednodušší obměnou literatury pro dospělé a zda je pro ní hlavně důležitý příběh.

Studentka do centra klade tezi či předpoklad, že zjednodušením a úpravou starého textu lze přitáhnout více dětí ke čtení. Cesta za potvrzení či vyvrácením teze ji nejprve vede nejprve k samotné otázce adaptace. Volí přitom poměrně neproblematické definice, vychází spíše z definice utilitárně směřované k problematice literatury pro děti a mládež (jiné definice, které představuje příliš nevyužívá) a také zpočátku velmi redukuje adaptace na zdánlivě jasné a přehledné transformace. Není bez zajímavosti, že na závěru jasně a otevřeně připomíná, že problém adaptací nemá snadné řešení a také není snadno popsitelný, neboť vyžaduje solidní mnohostrannou textovou analýzu v našem případě textu literárního: naratologickou, stylovou a jazykovou, podrobný popis procesu změn a také pečlivou analýzu toho média, do něž se adaptuje. Proces adaptace není jednosměrný, ani neexistuje správná adaptace, vždy do nového textu pronikají jevy s původním textem nesouvislé. Adaptace typem vždy specifickým typem interpretace, která může mít specifické funkce. V bakalářské práci několikrát studentka odkazuje k komiksovým adaptacím, které podle ní zjednodušují adaptovaný text. Ale v samotné bakalářské práci se implicitně ukazuje, že mnoho komiksů nabývá další jiné kvality svým vizuálním zpracováním a nejde jen o snadnost čtení a simplifikaci. Současná rozvinutá podoba komiksu naopak často čtenářskou situaci komplikuje. Potom se nabízí zamyšlení nad postojem adaptátora Verneových knih Ondřeje Neffa, který vlastně adaptuje verneovky tím, že je skutečně jen zjednodušuje, redukuje k snadnému lineárnímu příběhu. V tomto ohledu podle mého názoru o jde adaptaci ne zcela funkční. Bylo by jistě zajímavé vedle Neffových pokusů sledovat ještě adaptaci audiální románů Julese Verna (příkladů je mnoho), která je sice také vychází ze slova, ale nutně musí aby byla funkční, transformovat příběh a najít své vlastní jiné prostředky, aby zůstala posluchačsky zajímavá. Myslím, že bakalářská práce v tomto smyslu naznačuje opravdu řadu důležitých estetických a didaktických otázek, které většinou v debatách o četbě dětí a mládeže zůstávají na okraji. (Složitost této otázky studentka připomíná letmo zmínkami debat okolo „adaptace“ Babičky Boženy Němcové)

Studentka se nespokojila s povšechným srovnáváním a stručnými charakteristikami, ale pokusila se empiricky na malém vzorku dotazníkovým šetřením ověřit tezi o adaptacích, zda opravdu je čtenářům bližší jednodušší verze.

Je velmi potěšující, že výsledky nejsou příliš jednoznačné, jak konstatuje sama autorka v závěru, nebylo by vhodné je generalizovat.

Práce je zpracována na solidní úrovni, analýza a znalost literatury a její kritické využití jsou také dobré úrovně. Studentka dokázala dobře postavit a zpracovat své dotazníkové šetření. A nedopouští se snadných závěrů.

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji výborně až velmi dobře podle průběhu obhajoby.